

чином, середній розмір пенсії у 2017 р. зросте до 2001,4 грн., що на 269,4 грн. більше від очікуваного розміру за 2016 р. (1732 грн.).

В сучасних умовах Пенсійний фонд України є інституцією, що здійснює формування частини фінансових ресурсів держави задля фінансування пенсійних виплат і забезпечення інвестиціями пріоритетних сфер економіки. На стабільність функціонування цієї інституції впливають такі чинники, як рівень навантаження на працездатне населення країни, вікова структура населення, рівень заробітної плати, рівень доходів громадян літнього віку, диференціація розміру пенсій та ін. З метою реалізації основних завдань сталого людського розвитку необхідний комплексний підхід до вирішення вищеперерахованих проблем, оскільки фрагментарне вирішення окремих питань призведе до розбалансування та погіршення показників діяльності Пенсійного фонду України.

Література:

1. Закон України «Про Державний бюджет України на 2017 р.» від 21.12.2016 №1801-VIII.
2. Закон України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування».
3. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» від 06.12.2016 №1774-VIII.
4. Постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання виплати пенсій» від 21.12.2016 р. №972.

Панцьо Наталія Анатоліївна

Слухачка групи ДСБФз-22

Науковий керівник – к.е.н., доцент Письменний В.В.

НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКУ НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

Фінансовою основою функціонування держави є податки. У сучасних умовах господарювання вони виступають не лише джерелом наповнення бюджетів, а й дієвим інструментом державного регулювання економіки, тому виконують важливу роль як у забезпеченні фінансової стабільності держави, так і в досягненні соціального добробуту громадян. Невідповідність податкових надходжень до бюджетів фінансовим потребам держави загострює проблему підвищення ефективності адміністрування податків, вирішення якої потребує системного підходу.

Податок на доходи фізичних осіб є основою формування дохідної бази місцевих бюджетів [1, с. 49]. В умовах динамічних змін, нестабільності економічної ситуації та низького рівня податкової дисципліни в Україні особливого значення набуває створення такої системи його адміністрування, яка б відповідала потребам соціально-економічного розвитку держави,

забезпечила зниження податкового навантаження, стимулювала інвестиційно-інноваційну діяльність та заохочувала платників до своєчасної сплати податків.

Здійснивши аналіз світового досвіду оподаткування доходів фізичних осіб [2; 3] в контексті справляння податку на доходи фізичних осіб (особистого прибуткового податку) нами визначено і обгрунтовано ряд пропозиції щодо удосконалення його мобілізації в частині наповнення дохідної частини бюджетів та забезпечення соціальної справедливості при оподаткуванні. Зокрема, на нашу думку необхідно відзначити, що:

- реформи, які здійснюються у сфері оподаткування доходів фізичних осіб у різних країнах світу, включають такі основні напрямки модернізації як розширення об'єкта оподаткування при зниженні податкових ставок і прогресії при побудові їх шкали. Ця тенденція обумовлена, з одного боку, необхідністю підвищення трудової активності населення й забезпечення більш справедливого оподаткування фіскальних суб'єктів, що володіють різними рівнями доходів, а з іншого боку – посиленням боротьби з ухиленням від сплати податків;

- сучасне світове податкове законодавство використовує для обчислення прибуткового податку прогресивну шкалу процентних ставок, яка представляє собою виражену у відсотках частку податку стосовно оподатковуваного об'єкта, що зростає в міру збільшення розміру доходу платника податків. Прогресивні ставки податку найбільш повно демонструють один з найважливіших постулатів податкового права – принцип справедливого оподаткування;

- в контексті реформування механізму справляння податку на доходи фізичних осіб, на нашу думку, доцільно податкову соціальну пільгу застосовувати до будь-якого обсягу доходу фізичних осіб, тобто мінімальний прожитковий мінімум повинен відповідати неоподаткованому мінімуму доходів громадян, а із доходу понад цю суму – розраховувати податок на доходи фізичних осіб за прогресивною шкалою. Застосування помірних ставок сприятиме зниженню податкового навантаження на платників із низьким і середнім рівнем доходів та його поступовому підвищенню;

- іншим варіантом модернізації механізму справляння податку на доходи фізичних осіб може бути диференціація ставок податку залежно від джерел отриманого доходу. Для нетрудових доходів громадян, отриманих у вигляді відсотків на вкладений капітал, здачу майна в оренду, нараховані депозити та інше, запровадити диференційовані ставки, але більші як 5% (на сьогоднішній день). Адже це доходи, отримані без вкладання фізичної праці та не пов'язані із погіршенням здоров'я та стану людини і не потребують достатньо вагомих зусиль;

- у майбутньому доцільно розвивати різні варіанти системи оподаткування доходів громадян, в тому числі актуальним є сімейне оподаткування, яке передбачає зменшення ставок податку для працюючого населення, яке має на утриманні неповнолітніх дітей, інвалідів, інших утриманців. Такий підхід дозволить зменшити надання соціальних трансфертів окремим пільговим категоріям громадян, зникне необхідність додаткової

роботи працівників соціальних служб з перерахунку коштів населенню з особливими потребами;

– необхідно підняти на якісно новий рівень механізм планування надходжень податку на доходи фізичних осіб. Методика його прогнозування, хоча й розроблена на законодавчому рівні та подекуди застосовується місцевими фінансовими органами під час розрахунку його очікуваних значень, утім не відповідає вимогам часу [4, с. 80].

Крім того, вагомою ділянкою роботи в частині мобілізації податку на доходи фізичних осіб є податковий контроль, а тому сьогодні повинні бути спрямовані зусилля органів фіскальної служби на ефективність і результативність податкового контролю. В даному контексті, на нашу думку, необхідно:

– поліпшити боротьбу з незаконним ухиленням від сплати податків і нелегальною мінімізацією податкових зобов'язань;

– активізувати роль попереднього документального контролю і підвищити фінансову та адміністративну відповідальність за результатами виявлених правопорушень;

– цілеспрямовано відбирати для проведення документальних перевірок найбільш частих порушників податкового законодавства.

Література:

1. Письменний В.В. Перспективи впровадження в Україні прогресивної форми оподаткування доходів фізичних осіб / В.В. Письменний // Вісник Львівської державної фінансової академії. – 2009. – №17. – С. 40–48.

2. Ставки оподаткування доходів фізичних осіб в деяких країнах освіти[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://excitingfinance.com>.

3. Небильцова В.М. Оподаткування доходів фізичних осіб в Україні в порівнянні зі світовим досвідом / В.М. Небильцова, Н.В. Остапенко // Наукові праці НУХТ. – 2012. – №44. – С. 196–203.

4. Письменний В.В. Планування надходжень податку на доходи фізичних осіб / В.В. Письменний // Вісник Тернопільського національного економічного університету. – 2016. – №2. – С. 80–89.

Пачковська Мар'яна Іванівна

Студентка групи ФУПОМ-11

Науковий керівник – к.е.н., доцент Лободіна З.М.

МІСЦЕВІ БЮДЖЕТИ ТА ЇХ ВПЛИВ НА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК

Одним із ключових елементів бюджетної системи будь-якої країни є місцеві бюджети, які виступають дієвим інструментом впливу на соціально-економічний розвиток.